

Jedną z najważniejszych kwestii w historii każdego imperium jest kwestia komunikacji między jego władzą, a jego częściami składowymi (tak terytoriami, jak i jednostkami). Próbujemy zatem ustalić, w powstają i rozwijają się stosunki zależności i lojalności; jak komunikuje się i rozwiązują problemy lokalne; jak kształtuje się miękka władza zwierzchności. W przypadku imperium rzymskiego sprawa ta frapuje szczególnie ze względu na tradycyjną rzymską ideologię inkluzywności i tendencję do utrzymywania wcześniejszych, tradycyjnych struktur na podbitych terytoriach (w ich wymiarze społecznym, administracyjnym, kulturowym i, co nie mniej ważne, prawnym).

Corpus der Urkunden der römischen Herrschaft (CURH) – Korpus dokumentów rzymskiego panowania, do którego kontrybuuje niniejszy projekt, stanowi kompleksowy zbiór dokumentów związanych z panowaniem rzymskim. Jako taki stwarza podstawowe narzędzie badawcze służące do odpowiedzi na postawione powyżej kwestie poznawcze. Przedstawiony projekt ma na celu całościowe wydanie korespondencji cesarskiej zachowanej w źródłach dokumentarnych w postaci edyktów i listów. Edicta (zarządzenia o charakterze ogólnym, tworzone zazwyczaj według określonego formularza) oraz epistulae (listy) cesarzy w języku łacińskim i greckim, zapisane na papirusach lub utrwalone na kamieniu jako inskrypcje, stanowią centralną część źródeł dla historii administracji Imperium Rzymskiego. Transmisja tych tekstów, zachowanych w często fragmentarycznych inskrypcjach greckich i łacińskich oraz w papirusach, czyni je na pierwszy rzut oka dość hermetycznym obiektem badań, dostępnym przede wszystkim dla ekspertów. Wiele z tych dokumentów nie posiada współczesnych wydań. Naszym celem jest udostępnienie ich znacznie szerszej publiczności niż dotychczas: każdy dokument zostanie uzupełniony tłumaczeniem oraz dokładnym komentarzem historycznym, prawnym i, w razie potrzeby, filologicznym.

Zebrana dotychczas dokumentacja wykazuje stale rosnący – w niektórych okresach nawet w sposób masowy – poziom komunikacji między cesarzem, a jego poddanymi. Teksty publikowane w ostatnich dekadach dowodzą, że – wbrew dotychczasowym twierdzeniom – korespondencja ta nie polegała li tylko na wymianie uprzejmości, prośbach o tytuły i przywileje lub uznawaniu w formalny i uległy sposób rządów Rzymu lub konkretnego cesarza. Szereg nowych odkryć pokazuje raczej, że cesarskie odpowiedzi dotyczyły często dość złożonych problemów o zaskakującym stopniu szczegółowości: od kwestii zaopatrzenia w wodę i starań o jego polepszenie, po konkretne problemy związane z lokalnymi podatkami i szczegółowymi problemami lokalnych porządków prawnych.

Nasze badania nie tylko doprowadzą do powstania standardowej pracy referencyjnej do badania rzymskiego panowania, ale już teraz oferują nowe spojrzenie na rzymską władzę i jej rozwój.